

# UPPFÖLJNING AV VÄSTERBOTTNISKA BARN MED FOOD PROTEIN ENTEROCOLITIS SYNDROME

Sara Liljeholm MD1,2; Magnus Öhlund MD1; Åsa Strinnholm RN,PhD1,2; Anna Winberg MD, PhD1,2  
<sup>1</sup>Barn- och ungdomscentrum, Region Västerbotten, <sup>2</sup>Institutionen för klinisk Vetenskap- Pediatrik, Umeå Universitet

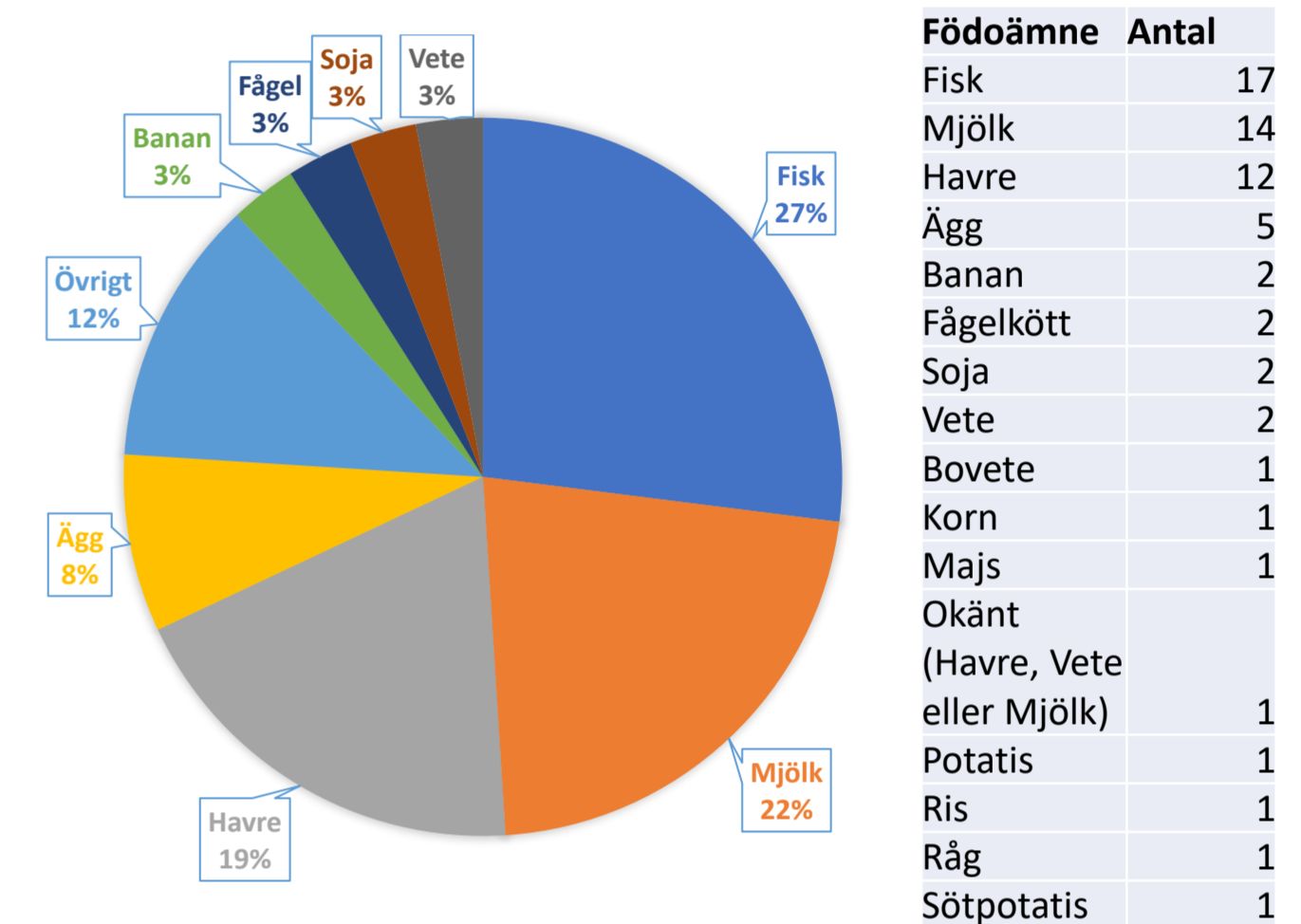
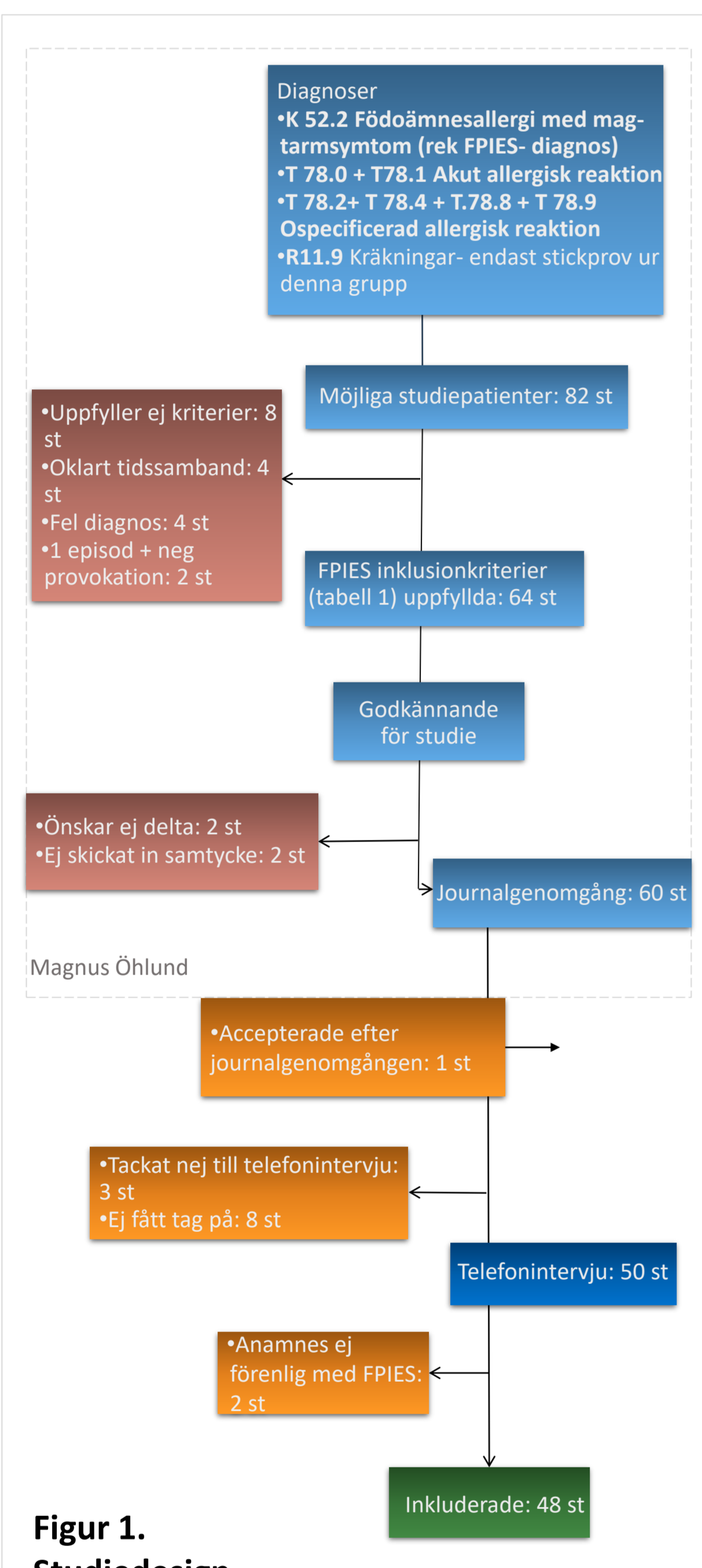
## Sammanfattning

- Tolerans utvecklades hos mer än hälften av barnen innan de fyllt 4 år
- Fisk var vanligaste kvarstående födoämnestriggern
- Hälften av barnen hade vid uppföljningen utvecklat ett eller fler atopiska tillstånd

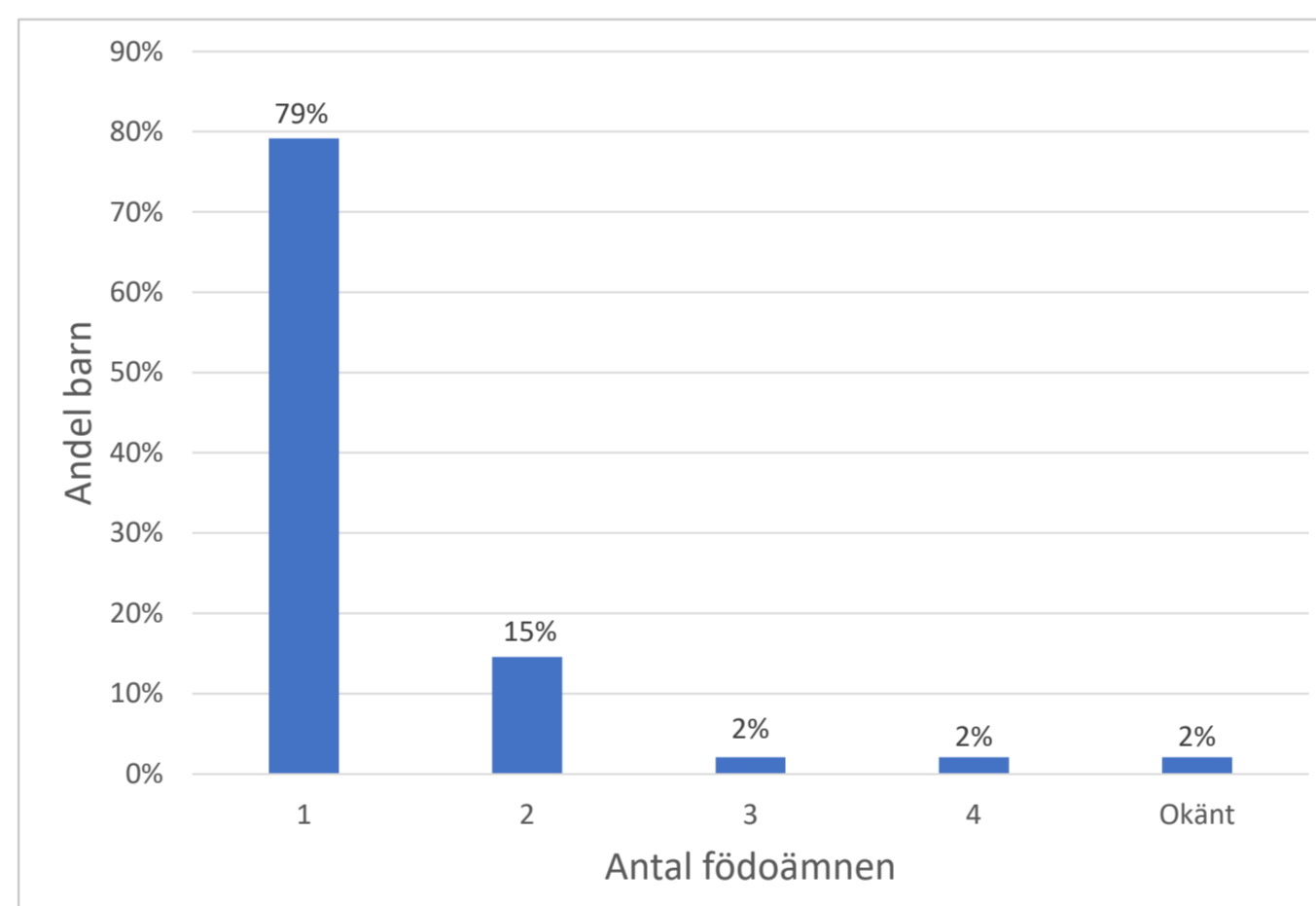
**Bakgrund:** Food protein induced enterocolitis syndrome (FPIES) är en icke-IgE-medierad matallergi som oftast debuterar under första levnadsåret. Symtomen inkluderar häftiga upprepade kräkningar och uttalad letargi 1-4 timmar efter intag av födoämnestrigger (tabell 1) och kan leda till behov av akutvård.

Studiens syfte var att undersöka i vilken utsträckning barn med FPIES utvecklat tolerans, atopiska tillstånd samt återintroducerat eliminerat födoämne.

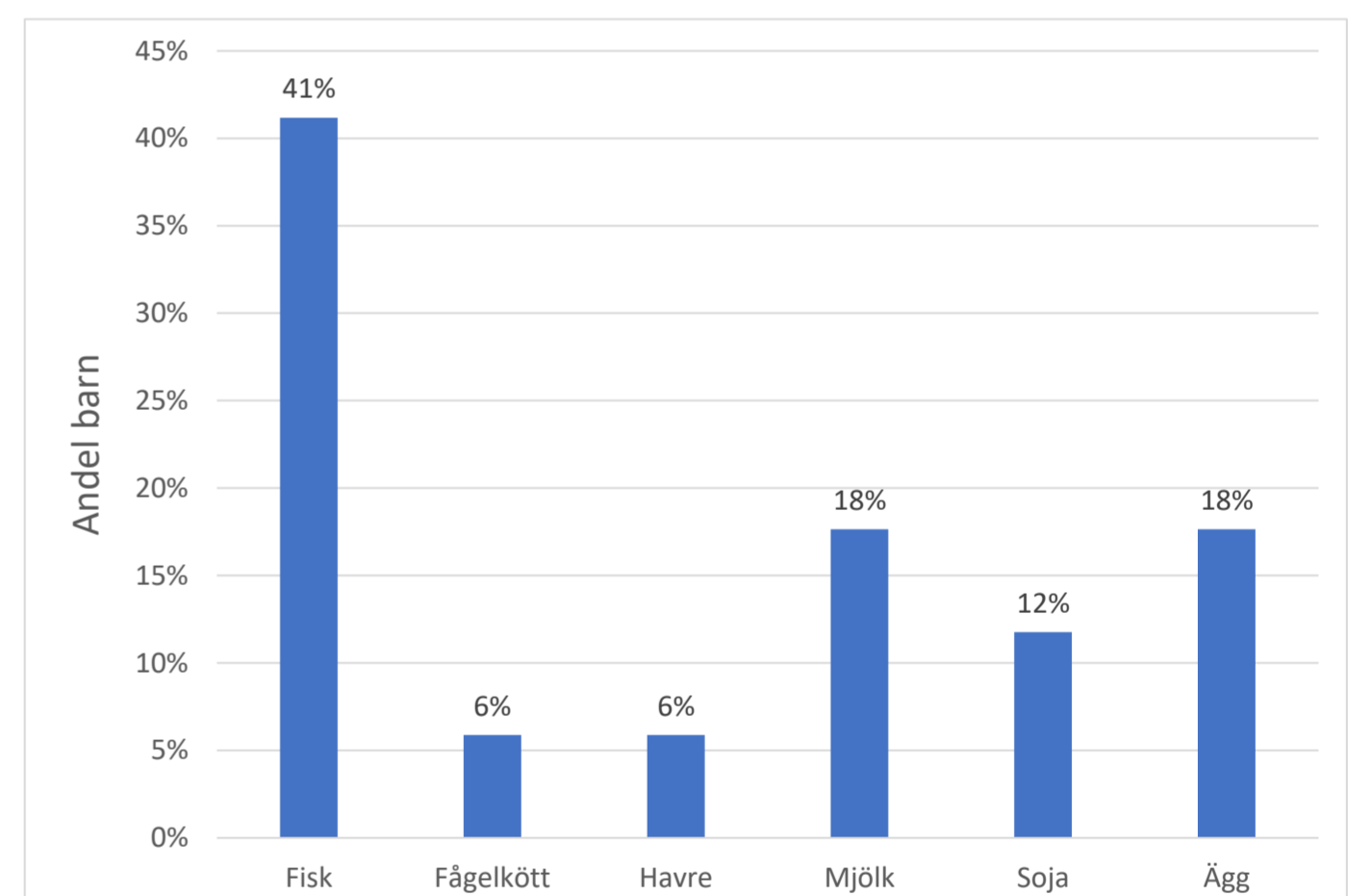
**Material och metoder:** I en journalgenomgång (figur 1) identifierades 64 barn som under åren 2004-2018 sökt sjukvård i Region Västerbotten med symptom förenliga med akut FPIES. Vårdnadshavare till studiedeltagarna inbjöds till strukturerad telefonintervju. Alla barn hade hunnit fylla 3 år vid intervjun.



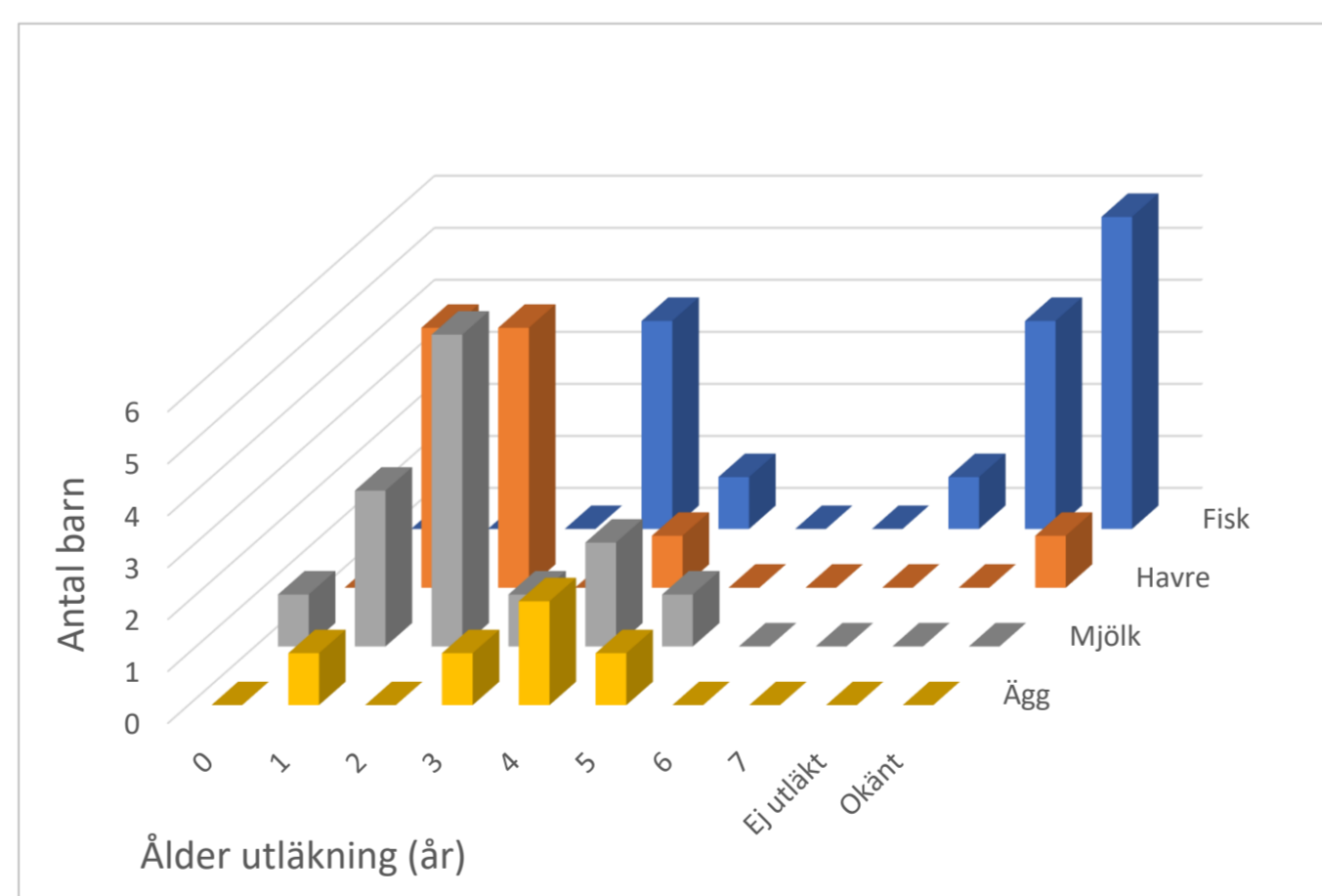
Figur 2. Fördelning av födoämnestriggers.



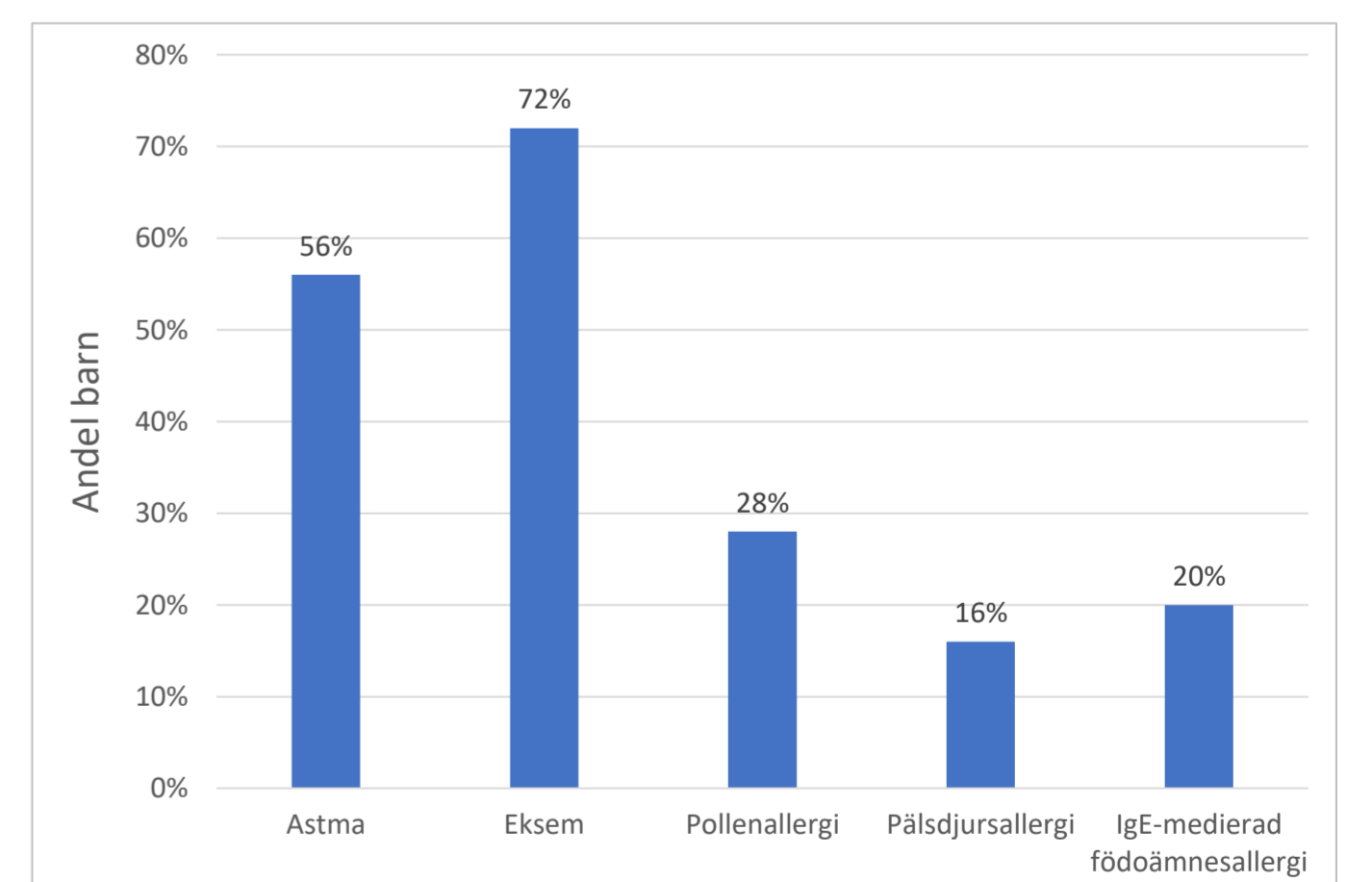
Figur 3. Antal födoämnestriggers per barn.



Figur 4. Symtomgivande födoämnestriggers efter tre års ålder.



Figur 5. Utläkningsåldrar för de vanligaste födoämnestriggerna.



Figur 6. Atopiska tillstånd hos barn som har eller har haft FPIES

## Diagnoskriterier FPIES

### Huvudkriterier- ska vara uppfyllda

- Upprepade kräkningar 1-4 timmar efter födoämnesintag
- Klassiska IgE-medierade allergisymtom från hud eller andningsvägar saknas vid reaktionstillfället
- Annan allvarlig orsak till symtomepisoden har uteslutits

### Delkriterier- varav minst 2 ska vara uppfyllda

- Uttalad letargi
- Påtaglig blekhet
- Diarré, eventuellt blodtillblandad
- Behov av akutsjukvård
- Behov av intravenös vätska
- Hypotension
- Hypotermi

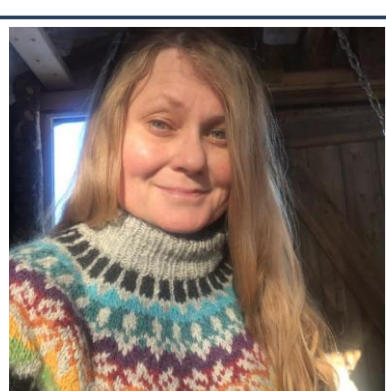
**Resultat:** Av de 48 barn som deltog i studien var 67% pojkar och 33% flickor. FPIES-symtom debuterade oftast före 1 års ålder ( $p < 0,0001$ ) och 6 (13 %) hade symptom under helamning.

Vanligast var att reagera mot 1 födoämne ( $p < 0,0001$ ) men ett barn reagerade mot 4 olika födoämnen (figur 3). Fisk var den vanligaste födoämnestriggern med 27% ( $p = 0,01$ ), följt av mjölk 22% och havre 19% (figur 2).

Vid 3 års ålder hade tolerans utvecklats mot majoriteten av födoämnestriggerna (55%). Av kvarstående födoämnestriggers efter 3 års ålder var 44% fisk (figur 4). Utläkningsåldern för FPIES mot fisk var signifikant högre än mjölk och havre ( $p < 1 \times 10^{-5}$ ). Det äldsta barnet som fortfarande hade symptomgivande FPIES var 9 år. Av studiedeltagarna hade 12% haft en avvikande viktutveckling. Aversion mot födoämnestriggern utvecklades i 4 (8%) fall och 17% hade svårt att acceptera nya födoämnen.

Atopiska tillstånd förekom hos 25 (52%) barn varav 72% utvecklat eksem, 56% astma, 28% pollenallergi, 20% IgE-medierad födoämnesallergi och 16% pälsdjursallergi (figur 6).

Tabell 1.



Kontaktuppgifter:  
 Sara Liljeholm  
[Sara.liljeholm@regionvasterbotten.se](mailto:Sara.liljeholm@regionvasterbotten.se)  
 090-785 00 00 vx